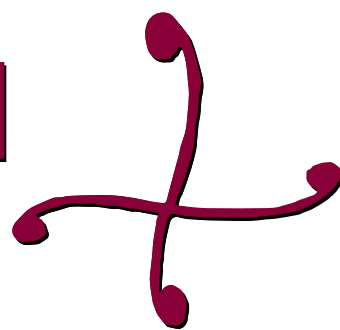

EUSKALERRIAREN EDESTIA-I (II.)

1. ZATIAN.

AURKEZPENA

Urteak aurrerantza eta norbereren oroimen, gogo, oldozmen edo ta buruan erabilteko gaitasunak berantza doazenean, nai-ta oraindiño asko igarri ez arren, nire Etxe-Nagusi edo ta Euskalerriren askatasunezko eragozpenari, ainbeste ikertze lan eginda gero, itandu bat agertzen jat zital, nere oldozmenaren susmo edo gogaketan:

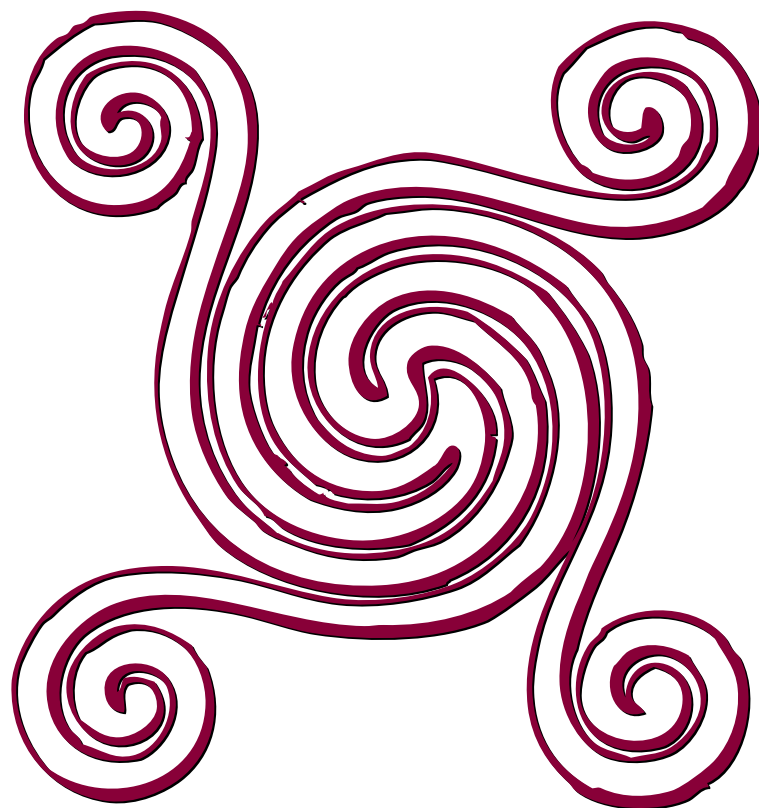
Orain zer egin? Ez da itaun makala.

Urte batzuk ba-dera, jakin nebala zelan 325eko urtetik ona Nizean, Jainkoaren izenean erabagitu zan Erromatar kaisartza, eta edesti guztitik iraingarri⁽¹⁾, zelangoa odol-jariozko kalteak ekarri euskuzan, guda-indarrez *katolikomenperatzail batzangoaren* asmo orreik ezarri naian.

Zergaitik?

Jainkoa Berak, izadi oneri bereztu eutsoezan legeakaz, bereiztasunezko askatasunez sortarazi eban gizadiari, eragilletasunaren arduradunezko almenagaz izateko

(1) *Iraingarri = muy ofensivo.*

irasi euskulako. Ludi onek daukazan berezko legeakaz, esaten dauan lez.

Eta gizarte orreik berezko eta bereiztasunezko aztura-bidean nortasundutako erriak jaio ba-ziran, guztiz aurkakoak dira norkeriz, errigizarte ezberdiñ orreik indarrez alkartu edo batzangotzea katolikotasunaren alderdikeri orreitan, berezko legearen kanpokoa dalako.

Orregaitik gaur, laterritutako Mundu ta Europa onen aleman, italiar, espainiar, frantzez eta abarrezko gogoe-tan, gudaren arau-bidez gainean daukaguzan kaisartzazko arrano aundi orrein eraso zital gogorrari aurka egiteko, berezko errigizarte lez alegiñ aundiak egin bear doguz, Jaungoikuak ipinitako Legeakaz bizirik iraun gura ba dogu.

Zer egin?

Alde batetik: gure Euskalerriko biziaren aurka dagozan alegiñak gelditzeko, zentzun aundiko egiak edo ta edestiaren ziurrezko barri ugariak bear doguz.

Bigarren: *erromatar katoliko-merkantil kaisar-menperatzaill* arrano aundi orreik norkerizko guzurragaz ainbesteko gerizpe aundia egiten dauan lez, eskubidearen argibide guztiak biztuta bear doguz zalantza barik, eta artean gure *Euskerazaleak eta Euskerazaintzaren alkarteak* daukiezan aldizkariak beste askoren artean bear dira, Euskalerria, abertzaletasunezko sugar eta zuertasunezko argibarik geratu ez daiten.

Iruugarren: Gure euskerazko gorputza gaztelanizatu ez daiten egin, gaur gure arteko alperkerigaitik igarri barik egiten gagozena, euskal senari laguntzeko, euskereagaz arduratu ta zaiñ egon, gure aurreko jakitunak egin eban lez: erriko jakitunen batzar edo bazkun antzera irasi ebazan *Euskerazaleak, Kardaberaz* edo euren ondorengo jaio zan Euskerazaintza talde lakoak bear doguzelako, ardura orreik Euskalerrri osoarenak izan da, Euskaltzaindiak bera bakarrik ezin dabezelako eroan.

Danak elburu bakar eta batera baiña, buruan kirioztaren⁽¹⁾ amaierak, euren bat-egiteko alkartasunean egi ten daben antzera.

Gaur zoritxarrez, Gaztelera ta Frantzez izkuntzak gureak be badirala entzuten dogu, eta ez da olan iñundik iñora begituta be.

Adibidez

Gaztelera, orduko Burgos ta Kantabria bitarteko euskaldunen artean, eta erromatarrak ekarri eben menperatzaillazko latiñakin, euren artean indarrez edo gudaz mende aituteko sortu zan latin-kumezko mintzadar bat baño besterik ez da, Asturiasen bable, Nafar ego aldean ta Aragoi ipar bitartean nafar-aragonesa eta gaurko katalana sortu zan lez, Afrika, Asia ta Europa osoan sortu ziran antzera.

Latinkume orreik ez ziran izkuntzak, euren arteko arazoetatik urtete ko, mendeko indarrean beartuta sortu ziran zentzunbako mintzadar batzuk baño, besterik ez.

Beste gauza bat da, Erromatar menperatzaillak katolikotasunezko latiñean batzeko, berezko erritar izkuntzak ezereztuteko ibili ebezan leentasunak, eleiza onek 2.000 urtetan latiñ eta latinkumeak erri izkuntza lez beartu egin dauskuezala, berezkotasunean sortu ziran azturazko mintzoe rak debekatuta, gure edestiaren azal keran argi guztiagaz agertuko dana.

(1) *Buruko Kiriotza = conexiòn sináptica del sistema nervioso en la cabeza y cuerpo.*

Izkuntza, leiñu edo erri batek bere oiturazko askuntza bidean ulermenezko, sortzen dauan tresneria da, eta ez edozelakua, euren senezko tresneri biurtzen dalako.

Euskerazko azturán, gure bizitzazko *euskaldun ama* izendatu gendun, eta beren izena artuta, *euskal-nortasunezkoak* biurtu ginduzan.

Euskerea, euskal nortasuna da ba, gure sen ta sendiaren arduraduneko ardatza biurtu dalako, eta jakituriz eta bakezko ulermenean betetan ba doguz gure azturazko eragilletasunak, urbillago eukiko doguz beste erriak, Jaungoikoari begira gurea lez, bizitza oneri ulermeneko erantzun eder bat emonekoak diralako, eta nortasundutakoak alkartuta ulermendu gaitezén, *gai-izadi* onek bear dauan eragilletasunagaz arduratu bear garela.

Ez dira edozer gauza nortasundutako izaera orreik, ez.

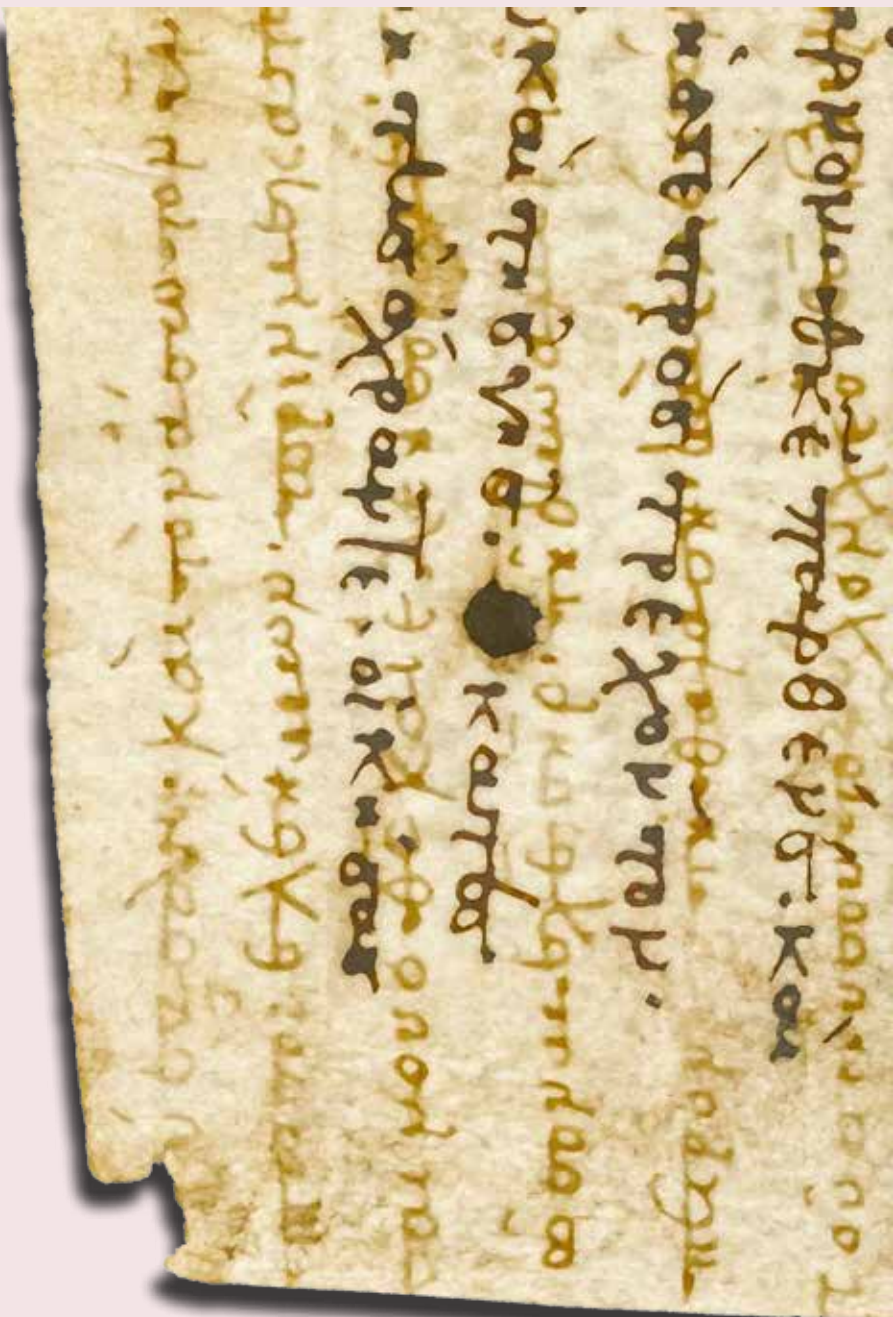
Gure euskal arbasoen azturazko ikasketak izaerazko bidean oituraz, askatasunaren demokrazizko zentzuan lur eta Jainkoari begira egokitu ba ebazan gauza guztiren izenpetasunak, gure barnean baituta gero, ez dira errez zentzu aundiko irarketa⁽¹⁾ orreik gainmarratu edo aienatu egingo, beti gogoratuta begirameneko lots aundiz, gure *lege-zarrak* lez.

Orregaitik dira jendekuntzazko nortasunezkoak, azturaz eta oiturazko bidean egiten diran izkuntzak, eta orregaitik gure Euskalerrian gaur arteko azturán, arbasoen eginekoak euren oituraren mintzazko senetik gogoratzen doguzanean, gure gogora agertzen doguzan ikasitakoak, euren zentzun ta ekanduzko izatasun ederrenean agertzen jakuz.

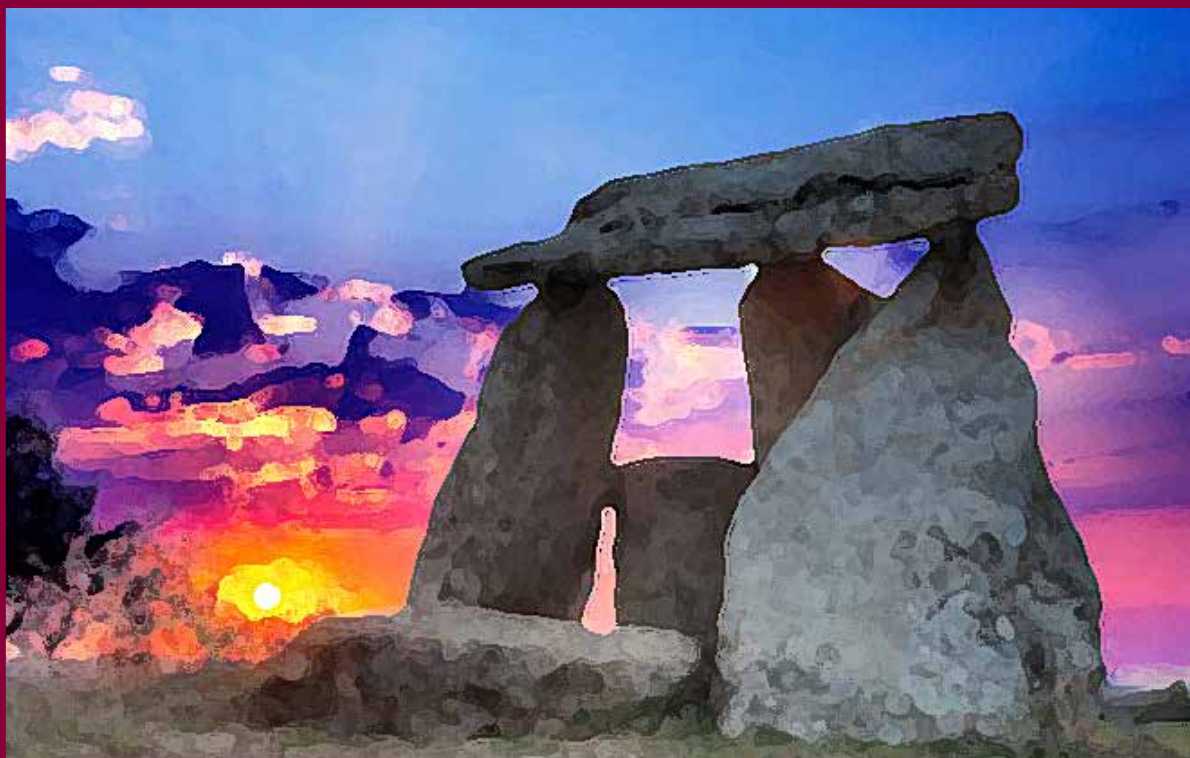
Guzti ori eukiko ete dabe, guda indarrez ta menperatasunezko ekintzan sortutako latinkumezko mintzadar orreik ?.

Jainkoaren Legean gauza orreik lortzeko, mundu onen gizadia, gaiak daukan berezko nortasunaren zentzuan ulermenduta lortu bear dituz, eta danon arteko ulermenak parean ezarri ondoren bardinduta, egin bear doguzenak, erabagi onaren erantzunak edo Jainkoaren legezko arrazoi ingurukoak izan dagiezan alegindu bear gara.

Beste gauza bat da, norberaren sasiulermenak beste buruetan sartu gurea, or ez dalako agertzen, ez Jainko Legerik ez ezer, norkerizko alegiñetatik kanpo.

(1) Irarketa = impresiones o conocimientos impresos en nuestro saber cognitivo.

Itauna eta Erabagia

Zalantza onen artean ibilita, daukadazen lagun jakintsuari itandu neutsien, ia zer izango ete zan egokiena, eta danak: Euskalerriaren buruz aurkitzen dodazan lengo ta gaurko zeaztasunezko argibideak, nai eta luzeak izan arren, ondo zeaztuta idatzi daizuzala Euskalerriaren edesti lez, esan eustien.

Eta erabagi ori artu neban.

Idaz-lan onen aldizkariak

100 orri edo ale daukazan Euskerazaintzaren aldizkariarentzat, egitamu aundia dan lez, bost edo sei aldizkaritan uste dot osotuko dodala, eta luzetu bear bada, bear direzan aldizkaritan azalduko dogu, Jaungoikoaren laguntzagaz.

Idaz lan au egiteko, noren laguntza artzen dot

- *Izkuntza eta edesti arloan idazlari batzuren laguntza izan dot.*
 - Zubiaga eta Legarreta Felix *Origen del Vascuence.*
 - Beragaz egonda, Gazteleraz emon eustazan *Vascoeuropeismo versus Indoeuropeismo.* Eta euskeraz idatzita daukan: *Euskera ermeneutika* liburuetatik artuta.
 - Liburu oneik Internetetik atarateko daukan elbidea:
- <http://www.todoebook.com/Erroteta/>
- Arrindatar Anastasioren *Magia y religión primitiva de los vascos.*

- Arturo Kanpionen *Navarra en su vida histórica*.
- Ugaldetar Martinen: *Síntesis de la historia del pueblo vasco. Eta iru liburutan idatzi eban: nueva síntesis de la historia del pueblo vasco*.
- Auñamendiren edestiko liburu-bildumatik.
- Gran Diccionario Enciclopédico Ilustrado *Selecciones Del Readers Digest*.
- Nuñez ta Astraintar Luisen: *El Euskera Arcaico* (extensión y parentescos) liburutik be bai, zeaztasun batzuk artzen dodazalako.
- Euzkadi Online: *La primitiva lengua de los antiguos europeos*. Interneteko elbidea: email@EuzkadiOnline.com
- TOPONOMIA VASCA EN EUROPA
- Prehistoria, de la Universidad Nacional de Educación.
- Anastasio Arrindaren: *Los vascos de la magia al animismo. Eta los vascos de la caída de Roma al cristianismo*.
- Barandiarantar on-Joxemielen *Euskal-Kulturaren Aitalen*, baita bere lan kopurutik artuta daukazanak.
- Latiegitar Bizentek: *Euskal Kristautasunaren Sorkuntzatik asita, daukazan bederatzi liburuetatik*.
- Eta irakurri egin dodazan ainbat libuetatik.

Atutxa'tar Paul

Zornotzan 2.017ko urtean Urrillaren 16an

